
نقشه راه نظام سلامت در کلام رهبری:

تحلیل بیانات حضرت آیت الله العظمی

خامنه‌ای در حوزه سلامت

تألیف:

دکتر اریار کر معلی

دکتر هادی خدیش محبت

دکتر سید عبدالرضا بابا محمودی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

ROYAN PAZHOUH PUBLICATION

انتشارات رویان پژوه

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : نقشه راه نظام سلامت در کلام رهبری: تحلیل بیانات حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در حوزه سلامت/ تألیف مازیار کرمعلی، هادی خوش محبت، سید عبدالرضا بابامحمودی.
- مشخصات نشر : تهران: رویان پژوه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری : ۲۶۸ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۸-۲۷۰-۹
- وضعیت فهرست نویسی: فیپا
عنوان دیگر : تحلیل بیانات حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در حوزه سلامت.
موضوع : خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - دیدگاه درباره سلامت پروری
موضوع : Khamene'i, Ali, Leader of IRI - Views on health promotion services : سلامت پروری - ایران - برنامه ریزی
موضوع : Health promotion -- Planning -- Iran : سلامت پروری - ایران - برنامه ریزی - سیاست دولت
موضوع : Health promotion -- Planning -- Government policy -- Iran : سلامت افزوده - ۱۳۵۴
شناسه افزوده : خوش محبت، هادی، ۱۳۴۸-
رده بندی کنگره : ۳۹۶ ن ۸ س / DSR1۶۹۲
رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۴۴
شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۳۵۲۰۰۴۰

نقشه راه نظام سلامت در کلام رهبری:

تحلیل بیانات حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در حوزه سلامت

تألیف: دکتر مازیار کرمعلی - دکتر هادی خوش محبت - دکتر سید عبدالرضا بابامحمودی

ناشر: رویان پژوه
نوبت چاپ: اول - ۹۶
مدیر تولید: سید امین امامی زاده
گرافیک: مرگن حاجی آقابزرگی
قطع و تعداد صفحات: وزیر - ۲۶۸
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۲۱۰۰۰ تومان

شابک: 978-600-408-270-9

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به ناشر است و هرگونه تکثیر، بازنویسی، خلاصه برداری و یا برداشت به هر نحوی بدون اجازه کتبی از ناشر مجاز نبوده و منجر به پیگرد قانونی می باشد.

دفتر نشر و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و منیروی جاوید (روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران)

ساختمان کتاب های جیبی، طبقه سوم تلفن: ۶۶۴۸۶۳۷۳ - ۶۶۹۷۰۷۴۰

فهرست

۱۴	مقدمه
۲۱	فصل اول: انسان و سلامت
۲۲	گزیده بیانات
۲۲	انسان در اسلام
۲۴	گسترده سلامت
۲۶	سلامتی و ابعاد آن
۲۶	سلامت
۲۷	ابعاد سلامتی
۲۸	بعد جسمی
۲۸	بعد روانی
۲۸	بعد معنوی
۲۹	بعد اجتماعی
۲۹	نظریه‌های سلامت
۳۱	ارائه مدل جدید از سلامت
۳۶	جملات کلیدی انسان و سلامت در کلام رهبری

مناع.....	۳۷
فصل دوم: سلامت و امنیت.....	۳۹
گزیده بیانات.....	۴۰
امنیت روحی و روانی.....	۴۱
آرامش و آسایش.....	۴۱
امنیت اجتماعی.....	۴۳
امنیت اخلاقی.....	۴۶
امنیت شغلی و معیشتی.....	۴۷
امنیت غذایی.....	۴۸
امنیت درمانی.....	۴۸
عوامل موثر بر سلامتی.....	۴۹
عوامل ژنتیکی و فردی.....	۴۹
عوامل محیطی.....	۴۹
شیوه‌های زندگی مردم (سبک زندگی).....	۵۰
وسعت و کیفیت ارائه خدمات.....	۵۰
عوامل دیگر.....	۵۰
سلامت اجتماعی.....	۵۰
امنیت اجتماعی و سلامت.....	۵۲

۵۳.....	شاخص‌های سلامتی جامعه
۵۶.....	جملات کلیدی امنیت در کلام رهبری
۵۸.....	منابع
۶۱.....	فصل سوم: عدالت و سلامت
۶۲.....	گزیده بیانات
۶۹.....	عدالت در سلامت
۶۹.....	مقدمه
۶۹.....	مفهوم برابری و عدالت در سلامت
۷۱.....	نابرابری و بی عدالتی در سلامت
۷۲.....	تاثیر تعیین کننده‌های اجتماعی سلامت بر نابرابری‌های سلامتی
۷۷.....	جملات کلیدی عدالت در کلام رهبری
۷۸.....	منابع
۷۹.....	فصل چهارم: معنویت و اخلاق
۸۰.....	گزیده بیانات
۸۰.....	ایمان
۸۲.....	اقتدار معنوی
۸۸.....	اخلاق اجتماعی
۹۲.....	معنویت و سلامتی
۹۳.....	مقدمه

تعریف معنویت.....	۹۳
رابطه سلامت و معنویت.....	۹۳
وجود بعد چهارم از ابعاد انسانی.....	۹۵
جملات کلیدی معنویت و اخلاق در کلام رهبری.....	۹۷
منابع.....	۹۸
فصل پنجم سبک زندگی و سلامت.....	۹۹
گزیده بیانات.....	۱۰۰
قرآن و سبک زندگی.....	۱۰۰
آسیب‌های ناشی از سبک زندگی.....	۱۰۳
حیات طیبه.....	۱۰۴
سبک زندگی و سلامتی.....	۱۱۱
مقدمه تحلیلی.....	۱۱۱
مفهوم شناسی سبک زندگی.....	۱۱۱
سبک زندگی سلامت محور.....	۱۱۲
ابعاد و شاخص‌های سبک زندگی سلامت محور.....	۱۱۳
تغذیه.....	۱۱۴
ورزش و آمادگی جسمانی.....	۱۱۵
بهداشت روان و مدیریت استرس.....	۱۱۶
خود مراقبتی.....	۱۱۸

۱۲۰.....	رفتارهای پر خطر فردی.....
۱۲۱.....	روابط اجتماعی.....
۱۲۳.....	سلامت شغلی.....
۱۲۵.....	جملات کلیدی سبک زندگی در کلام رهبری.....
۱۲۶.....	منابع.....
۱۲۹.....	فصل ششم خانواده و جمعیت.....
۱۳۰.....	گزیده بیانات.....
۱۳۱.....	سیاست‌های کلی جمعیت.....
۱۳۶.....	سیاست‌های کلی خانواده.....
۱۳۸.....	زن و خانواده.....
۱۴۱.....	جمعیت و سلامتی.....
۱۴۱.....	مقدمه.....
۱۴۲.....	گذار جمعیتی (Demographic Transition).....
۱۴۳.....	ابعاد گذار جمعیتی در ایران.....
۱۴۶.....	سلامت خانواده.....
۱۴۷.....	آسیب‌های زندگی تک فرزندی.....
۱۵۰.....	سلطه «فرزند کمتر، زندگی بهتر» بر زندگی ایرانی.....
۱۵۵.....	جملات کلیدی خانواده و جمعیت در کلام رهبری.....
۱۵۶.....	منابع.....

فصل هفتم: استقلال و اقتدار علمی	۱۵۷
گزیده بیانات	۱۵۸
سیاست‌های کلی علم و فناوری (نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری)	۱۶۱
حرکت علمی کشور	۱۶۴
دانشگاه و پیشرفت علمی کشور	۱۶۵
پیشرفت علمی و ارتباط علم با فناوری در کشور	۱۶۶
نقشه جامع علمی	۱۶۶
فعالیت علمی کشور، باید ناظر به نیازهای کشور باشد	۱۶۷
تعلیم و تربیت دانشجویان به سمت تعالی، آینده‌نگری و دارای روحیه ایمان و خدمت	۱۶۷
استاد و دانشگاه	۱۶۸
تحول بنیادین در علوم انسانی، نیاز حقیقی کشور است	۱۶۹
سم مهلک حرکت علمی	۱۷۰
حیات علمی	۱۸۳
مقدمه	۱۸۳
آینده پژوهی و آینده نگاری در علم و فن آوری	۱۸۴
جملات کلیدی استقلال و اقتدار علمی در کلام رهبری	۱۸۷
منابع	۱۹۰

۱۹۳	فصل هشتم: اقتصاد مقاومتی و سلامت
۱۳۴	گزیده بیانات.....
۱۹۴	سیاست‌های اقتصاد مقاومتی.....
۱۹۷	عناصر مهم برای قوی شدن ملت ایران.....
۱۹۹	بخش اول: اقتصاد(اقتصاد مقاومتی).....
۱۹۹	سوال اول: اقتصاد مقاومتی چه هست و چه نیست؟.....
۱۹۹	حرکت ما درباره اقتصاد مقاومتی، دغدغه کشورهای دیگر نیز هست.....
۱۹۹	اقتصاد مقاومتی، اقتصاد بدون زنا است نه درون گرا.....
۱۹۹	اقتصاد مقاومتی، اقتصاد مردمی است نه دولتی.....
۲۰۰	اقتصاد مقاومتی، اقتصادی دانش محور و تجربه محور است.....
۲۰۰	اقتصاد مقاومتی، افزایش دهنده ثروت ملی بر پایه عدالت است.....
۲۰۱	اقتصاد مقاومتی یعنی مقاوم سازی پایه های اقتصاد.....
۲۰۱	سوال دوم: آیا اقتصاد مقاومتی، عملاً تحقق پذیر است؟.....
۲۰۱	اول: ظرفیت نیروی انسانی کشور.....
۲۰۱	دوم: نیروی فراوان ماهر و مجرب در صنعت و کشاورزی.....
۲۰۲	سوم: منابع طبیعی کشور.....
۲۰۲	چهارم: موقعیت جغرافیایی کشور.....
۲۰۳	پنجم: زیرساخت های نرم افزاری و سخت افزاری.....

سؤال سوم: الزامات تحقق اقتصادمقاومتی چیست؟ ۲۰۳

اول: حمایت مسئولین کشور از تولید ملی به عنوان اساس پیشرفت اقتصاد ۲۰۳

دوم: اهمیت دادن صاحبان سرمایه و نیروی کار مولد به تولید ملی ۲۰۳

سوم: بکارگیری سرمایه توسط صاحبان سرمایه در فعالیتهای تولیدی ۲۰۴

چهارم: مردم در همه‌ی سطوح، با مصرف تولیدات داخلی، تولید ملی را ترویج کنند ۲۰۴

بخش دوم: فرهنگ ۲۰۶

فرهنگ از اقتصاد مهم‌تر و الهام بخش مردم در اعمال آنها است ۲۰۶

تمرکز دشمن روی فرهنگ، دشمنان سایر عرصه‌هاست ۲۰۶

هدف دشمن در زمینه فرهنگ، (ا) بی‌دین (ب) ایمان مردم است ۲۰۶

بخش سوم: علم ۲۱۱

شاخصه‌ها و مشخصه‌های شرکتهای دانش‌بنیان، به‌سازی شوند ۲۱۱

اصلاح الگوی مصرف ۲۱۴

سیاست‌های الگوی مصرف ۲۱۴

سلامت و رشداقتصادی ۲۲۰

مقدمه ۲۲۰

مقاوم‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی فرهنگ ۲۲۱

اقتصاد مقاومتی ۲۲۲

اقتصاد اسلامی و اقتصاد مقاومتی ۲۲۶

بخشی از ظرفیتهای کشور برای تحقق الگوی اقتصاد مقاومتی ۲۲۸

۲۲۸.....	الزامات تحقق اقتصاد مقاومتی.....
۲۳۰.....	جملات کلیدی اقتصاد مقاومتی در کلام رهبری.....
۲۳۲.....	منابع.....
۲۳۳.....	فصل نهم: سیاستگذاری و مدیریت منابع.....
۲۳۴.....	گزیده بیانات.....
۲۳۴.....	سلامت در سند «چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴. ش.....
۲۳۸.....	پزشکان و پرستاران.....
۲۴۲.....	سیاستگذاری حوزه سلامت.....
۲۴۲.....	مقدمه.....
۲۴۳.....	مؤلفه‌های تعیین کننده سلامت و سطح سیاست گذاری سلامت.....
۲۴۷.....	جملات کلیدی سیاست‌گذاری سلامت در کلام رهبری.....
۲۴۸.....	منابع.....
۲۴۹.....	فصل دهم: تحلیل محتوی فرمایشات و سیاستهای مقام معظم رهبری در حوزه سلامت.....
۲۶۷.....	جملات کلیدی برآمده از سخنان مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (مد ظله العالی) در حوزه سلامت.....
۲۶۸.....	منابع.....

مقدمه

دعای بیست و سوم صحیفه سجادیه در خصوص طلب سلامت و شکر آن

بسم الله الرحمن الرحيم

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَابْسُئْنِي عَافِيَتَكَ، وَجَلِّئْنِي عَافِيَتَكَ، وَحَصِّنِي بِعَافِيَتِكَ، وَ
أَكْرِمْنِي بِعَافِيَتِكَ وَأَغْنِنِي بِعَافِيَتِكَ، وَتَصَدَّقْ عَلَيَّ بِعَافِيَتِكَ، وَهَبْ لِي عَافِيَتَكَ وَأَفْرِشْنِي
عَافِيَتَكَ، وَأُضِلِّحْ لِي عَافِيَتَكَ، وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَ عَافِيَتِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَتَقَبَّلْ عَافِيَةً كَافِيَةً شَافِيَةً عَالِيَةً نَامِيَةً، عَافِيَةً تُؤَلِّدُ فِي بَدَنِي
الْعَافِيَةَ، عَافِيَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

وَأَمِّنْ عَلَيَّ بِالصَّحَّةِ وَالْأَمْنِ وَالسَّلَامَةِ فِي دِينِي وَبَدَنِي، وَابْصِرْ فِي قَلْبِي، وَالنَّازِ فِي
أُمُورِي، وَالْخَشْيَةَ لَكَ، وَالْخَوْفَ مِنْكَ، وَالْقُوَّةَ عَالِي مَا أَمَرْتَنِي بِهِ مِنْ طَاعَتِكَ، وَالْاجْتِنَابَ
لِمَا نَهَيْتَنِي عَنْهُ مِنْ مَعْصِيَتِكَ.

اللَّهُمَّ وَأَمِّنْ عَلَيَّ بِالْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ، وَزِيَارَةِ قَبْرِ رَسُولِكَ، وَلِمَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَرَحْمَتِكَ وَ
بَرَكَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ، وَآلِ رَسُولِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَبَدًا، أُنْتَبِذُ فِي عَامِي هَذَا وَفِي كُلِّ
عَامٍ، وَأَجْعَلْ ذَلِكَ مَثْبُولًا مَشْكُورًا، مَذْكُورًا لَدَيْكَ، مَذْخُورًا عِنْدَكَ، تَطْلُبُ بِحَفِيدِكَ وَشُكْرِكَ
وَذِكْرِكَ وَحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْكَ لِسَانِي، وَأَشْرَحْ لِمَ رَاشِدِ دِينِكَ قَلْبِي. وَأَعِزَّنِي وَدُرِّيَّتِي مِنَ
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، وَمِنْ شَرِّ السَّامَةِ وَالْهَامَةِ وَالْعَامَةِ وَاللَّامَةِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ، وَ
مِنْ شَرِّ كُلِّ سُلْطَانٍ عَنِيدٍ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ مُتَرَفِّ حَفِيدٍ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ضَعِيفٍ وَشَدِيدٍ، وَمِنْ شَرِّ
كُلِّ شَرِيفٍ وَوَضِيعٍ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ قَرِيبٍ وَبَعِيدٍ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ
مَنْ نَصَبَ لِرَسُولِكَ وَلِأَهْلِ بَيْتِهِ حَرْبًا مِنَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا،
إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَمَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ قَاضِرْفُهُ عَنِّي، وَادْحَرْ عَنِّي مَكْرَهُ،
وَادْرَأْ عَنِّي شَرَّهُ، وَرَدِّ كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ. وَاجْعَلْ بَيْنَ يَدَيْهِ سُدًّا حَتَّى تُعْمِيَ عَنِّي بَصَرَهُ، وَ
تُصِمَ عَنِ ذِكْرِي سَمْعَهُ، وَتَقْبِلَ دُونَ إِخْطَائِي قَلْبَهُ، وَتُخْرِسَ عَنِّي لِسَانَهُ، وَتَقْطَعَ رَأْسَهُ،
وَتَذِلَّ عِزَّهُ، وَتَكْشُرَ جَبْرُوتَهُ، وَتَذِلَّ رَقَبَتَهُ، وَتَقْسَخَ كِبَرَهُ، وَتَقْوِمَنِي مِنْ جَمِيعِ ضَرِّهِ وَ
شَرِّهِ وَغَمِّهِ وَهَمِّهِ وَلَهْمِهِ وَحَسَدِهِ وَغَدَاوَتِهِ وَحَبَائِلِهِ وَمَصَائِدِهِ وَرَجْلِهِ وَخَيْلِهِ، إِنَّكَ
عَزِيزٌ قَدِيرٌ.

به نام خداوند بخشندهی مهربان

خدایا بر محمد و آل رحمت فرست، و خلعت عافیت را بر من بیوشان، و مرا به عافیت فراگیر، و به عافیت م تفویض دار، و به عافیت گرامی ساز، و به عافیت بی‌نیاز کن، و عافیت را بر من صدف کن، و عافیت را به من ببخش، و عافیت را برایم بگستران، و عافیت را بر من شایسته ساز و میان من عافیت در دنیا و آخرت جدائی میفکن.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست، و مرا عافیتی بی‌نیاز کننده و شفا دهنده ببخش که از دسترس بیماریها و علتها بالاتر و در کمالش عمر رو به فرونی باشد، عافیتی که در بدنم تولید عافیت کند: عافیت در دنیا و آخرت و انعام فی‌ای بر من به تندرستی، و امنیت، و سلامت دین و بدن، و بصیرت قلب، و پیشرفت در کار، و رفاه و هراس از تو، و قدرت بر انجام طاعتی که مرا به آن فرمان داده‌ای، و اجتناب از معصیه که مرا از آن نهی فرموده‌ای. خدایا انعام فرمای بر من به حج و عمره و زیارت قبر پیمبرت که عبادت و رحمت و برکات تو بر او و بر آل او باد و زیارت قبول آل پیمبرت (که جاودانه برایشان صلوات باد) مادامی که مرا باقی داری در این سال و در هر سال دیگر و آن عبادات را پذیرفته‌ای پسندیده و منظور نظر و ذخیره نزد خود قرار ده، و زبان مرا به حمد و شکر و ذکر و ثنای جمیل بر خودت گویا کن، و دلم را برای پذیرفتن مقاصد دین خود منشرح و گشاده ساز، و مرا و فرزندان مرا از شر شیطان رجیم پناه بخش و از شر حشرات گزنده و جانوران زهرناک کشنده و غوغای عوام و چشم زخم لثام و از شر هر شیطان سرکش جبار و شر سلطان ستمکار و از شر هر ناتوان و هر توانا و از شر هر بلندپایه و فرومایه و از شر هر خرد و بزرگ و از شر هر نزدیک و دور و از شر هر کسی از جن و انس که به جنگ پیمبر تو و اهل بیتش برخاسته، و از شر هر جنبندهای که مسخر قدرت تو گشته پناه ده. زیرا که تو در سلطنت پویای راه حق و عدلی.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست، و هر که را درباره من اندیشه بدی کند از من

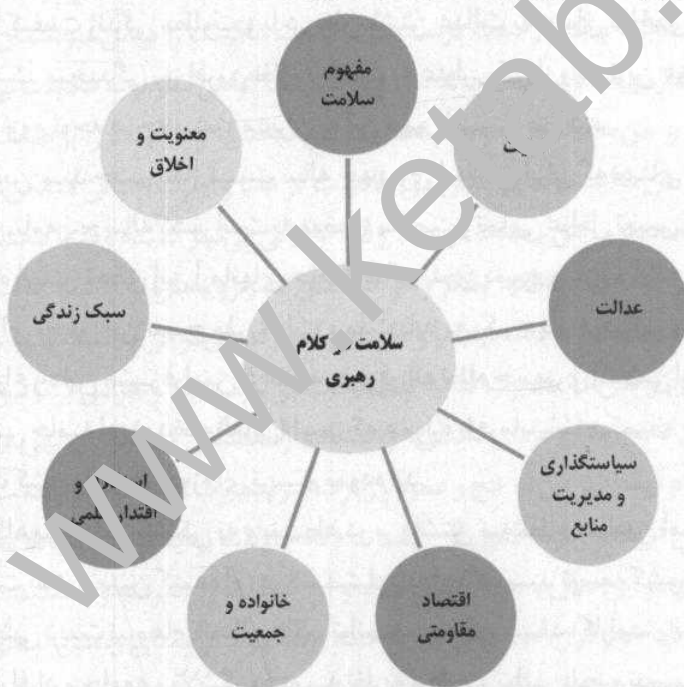
بگردان، و مکرش را از من بران و شرش را از من دور ساز و تیر نیرنگش به گلوگاهش باز گردان. و سدی در برابرش بگذار که چشمش را از دیدن من کور و گوشش را از شنیدن ذکر من کر سازی، و دلش را هنگام خطور یاد من قفل بر نهی، و زبانش را از گفتگو درباره من لال کنی، و سرش را بکوبی، و عزتش را به ذلت مبدل سازی، و جبروتش را در هم شکنی، و طوق خواری بر گردش نهی، و دستگاه کبرپائش را بر هم زنی، و مرا از همه ضرر و شر و طعن و غیبت و عیبجوئی و حسد و دشمنی و بندها و دامها و پیادگان و سواران او ایمن نمائی. زیرا که تو غالب و بی‌نهایت قادری.

سند چشم انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی به عنوان «میثاقی ملی» ویژگی‌های جامعه آرمانی فردایی نزدیک را به خوبی به تصویر کشیده که بخش مهمی از آن برخورداری از سلامت با کفایت زندگی مطلوب و با در نظر داشتن عدالت به عنوان شاخص مهم مدیریت و راهبری است. پیچ‌های روی افزون نظام سلامت به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل موثر بر رفاه و عدالت، لزوم توجه به سه پشته مشترک مدیران به این مهم را تبیین می‌کند.

در تدوین سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران که مبنای تنظیم سیاست‌های کلی برنامه پنج ساله کشور است به موضوع سلامت و تمامی عوامل تعیین‌کننده آن بخوبی اشاره شده است. تحقق این آرمان‌های جامعه سالم بدون بسیج و عزم و اراده ملی امکان‌پذیر نیست. برای تحقق این بسیج ملی دولت و ملت باید به یک جهاد فرهنگی و اقتصادی دست بزنند و چراغ راه این مسیر فرامین گرانمایه رهبر فرزانه نظام جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی) است که همواره با تأملات حکمیانه خود مسیر تعالی و پیشرفت کشور را در هر حوزه‌ای ترسیم نموده‌اند.

دانشگاه‌های علوم پزشکی به واسطه دربرداشتن سه نظام بنیادین آموزش، تحقیقات و سلامت نقش تعیین‌کننده‌ای در دستیابی به اهداف سه‌گانه کشور دارند. مأموریت نظام آموزشی تربیت نیروهای انسانی عالم، توانمند، متفکر، منتقد، آزما، پاک‌خگوی نیازهای سلامت افراد و جامعه و تلاشگر در زمینه نظریه‌پردازی، تولید علوم و تصمیم‌گیری در علوم پزشکی است، به نحوی که بتوانند به بهترین وجه به ارائه خدمات کیفی و عادلانه در سطوح مختلف نظام سلامت بپردازند. در این کتاب بنا نبوده که به صورت گردآوری بیانات رهبری و صرفاً نقل قول کلام معظم‌له باشد. بلکه مباحث تحلیلی-کاربردی مبتنی بر شواهد متقن علمی، فرهنگ غنی اسلامی و تجربیات موفق پزشکی ملی و جهانی با بیانی که برای مدیران و غیر متخصصین نیز قابل فهم باشد مبنای نوشتن قرار گرفت.

انقلاب شکوهمند اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (رحمت الله علیه) و با هدف تشکیل حکومت اسلامی برپاگردید و ایشان نظام مقدس اسلامی را تا مرحله استقرار نظام و عبور از مخاطرات دشمنان داخلی و خارجی در دهه اول انقلاب هدایت و رهبری نمودند. بعد از ارتحال ایشان وظیفه رهبری امت به عهده خلف صالح ایشان حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مد ظله العالی) قرار گرفت ایشان در طول سالهای گذشته ضمن انجام وظایف ولایت فقیه و امامت امت همواره به بیان اصول و ارزشهای حکومت اسلامی و ترسیم راهبردهای کلان برای نظام سازی پرداخته‌اند. تبیین نظرات ایشان در زمینه های مختلف امری لازم و ضروری است که همت دلسوزان نظام و فرهیختگان کشور را می طلبد. یکی از این موارد موضوع مهم "سلامت" است که به نظر می‌رسد تبیین آن تا حد زیادی مغفول مانده است.

شکل ۱: کلید واژگان منتخب اصلی برای تبیین سخنان مقام معظم رهبری در حوزه سلامت

مولفین کتاب حاضر پس از جمع آوری بیانات رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در خصوص سلامت با استفاده از روشهای تحلیل متون و طراحی نقشه مفهومی، از کلید واژه های یافت شده که اغلب از سرفصل های مطرح در حوزه بهداشت و درمان و نظام سلامت می باشند، به عنوان چارچوب مفهومی مطالعه بهره گرفتند.

در تعریف و تبیین مفهوم سلامت سخن های بسیاری گفته شده اما بدون شک، بهترین و جامع ترین تعریف از سلامت و عافیت در دعای بیست و سوم صحیفه سجادیه از سوی امام سجاد علیه السلام وارد شده است.

حضرت در این دعا سلامت را به چهارده نوع تقسیم نموده و آنرا عطیه ای از جانب خداوند مهربان می دانند و در نگاهی کل نگر سلامت را به دو بعد دنیوی و اخروی تقسیم می کنند و آنرا عامل بصیرت، پیشرفت در کار و بی نیاز کننده معرفی می نمایند. این تعریف یعنی سلامت در دنیا و آخرت به شکل بدیعی مفهوم سلامت را به ابدیت انسان پیوند می دهد و چشم انسان را به ابعاد گوناگون و اثرات عمیق آن می گشاید و مانع از این می شود که سلامت را تنها به ابعاد جسمانی، مادی، شونده انسان در این عالم محدود کنیم.

برای تبیین و تیرک این بخش از کتاب را با این دعای مبارک و معظم، یعنی دعای بیست و سوم صحیفه سجادیه در خصوص طلب سلامت و شکر آن آغاز کردیم.

در چند دهه اخیر دستاوردهای شگرفی را در زمینه سلامت جامعه شاهد بوده ایم. شکل گیری نظام شبکه بهداشت، درمان، توسعه کمی و کیفی در آموزش پزشکی، بهبود شاخص های سلامت و... که دستاوردهای ارزشمندی را در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در این سال ها بوده است. در حال حاضر با توجه به عوامل متعدد درونی و بیرونی که مجموعه نظام سلامت کشور را تحت تاثیر قرار می دهند، لزوم اتخاذ تازم بر روی چشم انداز مورد وفاق، تدوین نقشه راه و راهبردهای دستیابی به آن را در ارکان نظم سلامت کاملاً نمایان می کند.

کلید واژه های تعیین شده، عنوان هر فصل کتاب بود، و نویسندگان در هر فصل با انتخاب بیانات مرتبط با موضوع به تجزیه و تحلیل مطالب پرداختند. پس از شناخت این واژگان به جمع آوری این بیانات در هر فصل و ذیل هر کلید واژه مبادرت نمودند.

در فصل نهایی با استفاده از نرم افزار های تحلیل محتوی به بررسی ساد تکرار واژگان در بیانات ایشان پرداختند و به صورت جدول های قابل استفاده برای مخاطبان رجمند سخنان ایشان را ارائه نمودند.

به بیان کلی می توان گفت که مبتنی بر فرمایشات معظم له در شش سر فصل مهم سیاستهای سلامت، اقتصاد سلامت، بهداشت و پیشگیری، آموزش، پژوهش و فناوری و امداد و درمان به بیست و پنج شاخص مهم می توان دست یافت که در شکل ۲ آمده است.

شکل ۲: نقشه مفهومی برگرفته از سخنان و سیاست‌های رهبری نظام رهبری در حوزه سلامت

در پایان ضمن ابراز تشکر و قدردانی از جناب آقای دکتر محمد عبداللّهی که در انجام این کار پژوهشی یاریگر نویسندگان بوده اند از عموم مخاطبان بالاخص سیاست‌گذاران نظام سلامت می‌خواهیم تا با مطالعه این اثر ضمن بهره‌برداری از فرمایشات و تدابیر رهبر نظام انقلاب ما را در اصلاح چاپ‌های بعدی آن یاری نمایند.

امیدواریم این نوشتار بتواند اذهان بیشتری را به دامنه گسترده مفهوم سلامت و موضوعات راهبردی مرتبط به آن متوجه نماید و این جز با لطف خدا و عنایت ویژه امام عصر (عج) محقق نخواهد شد.

دکتر مازیار کرملی

دکتر هادی خوش محبت

دکتر سید عبدالرضا بابامحمودی